

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. VI. De Morbo, aut simili vitio dissolvente Sponsalia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

ratione damni illati, quia huic damno satisfieri potest constitutione dotis, aut alia via.

Alii tamen cum Con. dub. 4. verius docent, debere ducere secundam, cum qua habuit copulam; Primo, quia ex lege Quoties Codice de rei vindicatione, Res uni vendita, & deinde alteri vendita, & tradita huic debetur; atqui in secundis sponfalibus, quamvis non traditum sit dominium corporum, traditus tamen est usus per copulam; ergo quamvis secunda sponfalia non obligent ratione promissionis, obligant tamen ratione talis promissionis. Secundo, quia sicuti qui post votum religionis obtinuit copulam ab aliqua honesta femina sub spe matrimonii, tenetur illam ducere; & non potest ingredi religionem, ut diximus quaest. 1. art. 1. ita in casu nostro: Non enim magis obligat vinculum priorum sponfalium, quamvis sit vinculum iustitiae, quam vinculum voti, ut docet Suar. lib. 4. de Voto cap. 3.; Quod ex eo patet, quia gravius peccat, qui in eadem materia peccat contra votum, quam qui peccat contra iustitiam; Verbi gratia, gravius est peccatum religionis proprietarii, quam sit peccatum furis. Tertio, quia quando duo contendunt, alter de lucro acquirendo, alter vero de damno vitando, huic potius favendum; atqui secunda femina nisi nubat, damnum patitur, prior vero lucrum non acquirit: ergo illi favendum, posito quod priorum sponfalium non fuerit conscia, & bona fide se obligarit ad matrimonium, offerendo etiam usum corporis.

Ad rationem itaque in contrarium respondetur, debere sponsum ducere secundam, non praecise ratione promissionis, sed ex eo, quod ex parte tradita sit res promissa, cum traditus sit per copulam usus corporum;

quamvis non dominium, quod traditur per matrimonium.

ARTICULUS VI.

De Morbo, aut simili vitio dissolvente Sponfalia.

I. Causa sufficiens ad Sponfalia etiam jurata dissolvenda est, notabilis morbus, aut deformitas, vel quod simile superveniens, aut si de novo deprehendatur.

II. Quid si uterque Sponsus in pauperem incidat?

III. Dissolvi possunt Sponfalia etiam jurata, si quid de novo acciderit, quod si ab initio existeret, Sponfalia impediret.

IV. Hinc qui spe futuri matrimonii copulam extorquet a Verba, non tenetur illam ducere, superveniente notabili mutatione.

Certum est, quod non solum morbus, sed etiam qualibet alia notabilis mutatio superveniens sponfalibus sufficiat ad illa etiam jurata dissolvenda. Ratio est, quia promissio, & iuramentum non obligant ultra intentionem promittentis, & jurantis; hic autem non censetur habere intentionem promittendi, facta notabili rerum mutatione, quae scilicet praecognita merito communiter averteret homines prudentes talis conditionis a contrahendis sponfalibus.

Hinc sequitur primo, Sponsum non teneri ad matrimonium, si post sponfalia alter incidit in lepram, amittens, aut notabiliter deformis factus sit. Secundo, si superveniat notabilis alterius asperitas, & savitia. Tertio, si post sponfalia morum mutatio facta sit, ita ut appareat alter valde deditus vitiis, aut si damnatus sit aliquis turpis criminis, puta furti. Quarto, si superveniant, aut timeantur

tur graves inimicitia: inter consanguineos ratione matrimonii. Quinto, si parentes renuant dare dotem promissam.

II. Similiter si notabilis paupertas alteri superveniat; Immo si uterque incidat in paupertatem, puto cum Rebel. contra Bonac., quod possit etiam uterque resilire, quia onus futuri matrimonii redditur longe difficilius: Si tamen alteri post sponsalia superveniant plurimæ divitiæ, exilimo etiam cum Hurt. contra Sanch. & Bonac., quod possit pariter resilire; cum hæc sit etiam notabilis mutatio, qua prævisa is non contraxisset; Esto verum sit, quod non sit deceptus in conditione alterius.

III. Demum sufficiens caput ad dissolvenda sponsalia, etiam jurata, est quodcumque notabile accidat, quod in principio existens impediret ea contrahi, ut communiter docent: Et ratio ulterior est, quia contractus sponsalitiis non est perfectus, sed inchoatus, factus non pro re accepta, sed pro re accipienda, & quæ non accipitur, si dissolvatur contractus; unde tacite in contractu sponsalitiis intelligitur, quod si superveniat notabilis mutatio, ob quam impletio sponsalium fiat notabiliter onerosior, resilire possit is, cui id accidit. Quibus adde, ex lege *Obligatio generali ff. de pignore*, quod in generali, seu simplici obligatione non continentur ea, de quibus verosimiliter non est cogitatum: Et *cap. Peniens 16. de iurejurando* notat Glossa, quod iuramentum non extendatur ad illa, de quibus non est cogitatum.

IV. Ex quibus sequitur, quod si sponsus copulam extorqueat sub spe futuri matrimonii, & deinde notabilis mutatio superveniat, tunc satis sit damnum illatum compensare; quia promissio in iis sponsalibus censetur pariter facta sub ea implicita

conditione, quod notabilis mutatio non accidat.

ARTICULUS VII.

De Affinitate, seu Impedimento Juris superveniente; Ac de Voce publica, seu fama de Impedimento.

- I. Sponsalia dissolvuntur per quodcumque impedimentum dirimens, quod superveniat.
- II. Qui culpa sua fuit causa talis impedimenti, puta affinitatis, tenetur ad matrimonium, si alter innocens obtineat dispensationem.
- III. Immo qui fuit causa impedimenti tenetur ipse dispensationem petere; præsertim si advertit, quod culpa sua impedimentum contrahatur.
- IV. Fama certa de impedimento dirimendo satis est ad sponsalia dissolvenda, etiam jurata; non secus ac testimonium unius fide digni: Quod tamen non sufficit ad dissolvendum matrimonium.
- V. Præter famam requiritur Persona gravis, non qua deponat impedimentum, sed qua denunciaret famam.
- VI. Solus rumor (qui habetur per hoc, quod minor pars viciniæ impedimentum acclamet) non satis est ad dissolvenda Sponsalia.

I. **I**ndubitatum est, irritare Sponsalia præcedentia quodlibet superveniens impedimentum dirimens matrimonium; ut est susceptio Ordinis Sacri, Impotentia, Affinitas, quæ contrahitur per hoc, quod sponsus habeat copulam cum consanguinea sponsæ in primo, aut secundo gradu, vel e contra. Ratio est, quia posito eo impedimento, matrimonium promissum contrahi non potest absque dispensatione.

II. No-